

Ugovori o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju

Margareta Cikač, dipl. pravnik
CZSS Ludbreg

Sličnosti i razlike

- Ugovor o doživotnom uzdržavanju: davatelj uzdržavanja obavezuje se uzdržavati, a zauzvrat dobiva imovinu u trenutku smrti
- Ugovor o dosmrtnom uzdržavanju: davatelj uzdržavanja prenosi imovinu još za života primatelja uzdržavanja
- SADRŽAJ UGOVORA: prava i obaveze dogovaraju stranke ugovora; primatelj i davatelj uzdržavanja
- **Dobro je ugovoriti**: pružanje ili osiguravanje smještaja, pomoć oko održavanja higijene, osiguravanje odjeće i obuće, medicinske skrbi, davanje novca u pravilnim vremenskim razmacima, sahranu...
- POSLJEDICE UGOVORA: zakonski nasljednici ne nasljeđuju imovinu

Raskid ugovora

- prirodno prestaje smrću osoba koja ga je sklopila
- Ili sporazumno nakon što je počelo njegovo ispunjavanje ili jednostrano: jedna strana ne ispunjava uvjete ugovora ili netko nije zadovoljan
- Jednostrani raskid ugovora postiže se u sudskom postupku (davatelj uzdržavanja može tražiti naknadu za ranije dano uzdržavanje)

UTJECAJ SMRTI DAVATELJA UZDRŽAVANJA NA UGOVOR

KOD UGOVORA O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU:

- Ako nasljednici davatelja uzdržavanja pristanu na davanje uzdržavanja, na njih prelaze prava i obaveze iz ugovora
- Ako nasljednici ne pristanu, ugovor se raskida i nemaju pravo tražiti naknadu za prije dano uzdržavanje
- Ako nisu u stanju preuzeti ugovorne obaveze, ugovor se raskida i imaju pravo zahtijevati naknadu za uzdržavanje koje je primatelj uzdržavanja primio

KOD UGOVORA O DOSMRTNOM UZDRŽAVANJU:

- Ako nasljednici uzdržavanja pristanu, na njih prelaze obaveze
- Ako ne pristanu, ugovor se raskida i nemaju pravo tražiti povrat ranije danog uzdržavanja
- Ako nisu u stanju preuzeti daljnje uzdržavanje, dužni su vratiti ono što je ugovorom stečeno, ali imaju pravo na povrat ranije danog uzdržavanja

NASLJEĐIVANJE

- Na temelju zakona ili na temelju oporuke
- Nasljeđuje se na temelju zakona kada ostavitelj nema oporuke
- Nasljedni redovi: prvi nasljedni red su ostaviteljevi potomci i bračni drug (odnosno izvanbračni ili ostaviteljev životni partner) i oni nasljeđuju na jednake dijelove
- Drugi nasljedni red: ako ostavitelj nema potomaka nasljeđuju njegovi roditelji jednu polovicu i njegov bračni partner... drugu polovicu

OPORUKA

- razrada posljednje volje
- VRSTE oporuke:

1. Redovna:

- a) privatna – vlastoručno napisana i potpisana ili pisana pred svjedocima
- b) javna: sačinjena uz sudjelovanje javnih tijela na zahtjev oporučitelja (sudac, sudski savjetnik, javni bilježnik, konzularni predstavnik RH u inozemstvu)

2. U izvanrednim okolnostima:

- može se izreći usmeno pred dva nazočna svjedoka i prestaje važiti protekom od 30 dana

OPORUKA

- ČUVANJE OPORUKE:
  - Oporučitelj je čuva sam
  - Može se predati na čuvanje drugoj osobi (privatnoj ili pravnoj)
- OPOZIVANJE OPORUKE:
  - Očitovanjem oporučitelja u bilo kojem obliku u kojem se po zakonu može i napraviti oporuka
  - Uništenjem isprave
  - Novom oporukom
  - Kasnijim voljnim raspolaganjem imovinom

PRAVO NA NUŽNI DIO

- Nužni nasljednici su potomci ostavitelja i njegov bračni drug
- Ostaviteljevi roditelji samo ako su nesposobni za rad i nemaju nužnih sredstava za život
- Nužni dio može se zahtijevati u roku od tri godine od proglašenja oporuke

- ISKLJUČIVANJE OD PRAVA NA NUŽNI DIO
- Ako se povredom neke zakonske ili moralne obaveze koja proizlazi iz njegova obiteljskog odnosa s ostaviteljem teže ogriješio prema ostavitelju
- Ako je namjerno počinio neko teže kazneno djelo prema ostavitelju ili njegovu bračnu drugu ili djetetu
- Ako je počinio kazneno djelo prema RH ili vrijednostima zaštićenim međunarodnim pravom
- Oporučitelj treba lišenje od nasljedstva određenom potomku izričito navesti u oporuci, kao i razlog